

INTERVJU MED

Silvio Rodríguez

Fernando García
La Vanguardia 08 10 25

Foton José Angel Medina

För några månader sedan deltog du i en fängelseturné.

Hur behandlas fångarna?

- Jag lärde mig av fängelsepersonalen som helt enkelt sa: Inget fängelse är bra. Men de kubanska fångelserna bryter ändå mot många föreställningar och fördomar. Med tanke på att de hör hemma i tredje världen och dessutom i ett blockerat land, visar de på förvånansvärt goda resultat av rehabilitering, tyvärr okända. Jag pratade mycket med fängelsemyndigheterna om behovet av att informera om framstegen.

Hur ser du på de nya generationernas musikaliska smak och moderiktningar?

- Jag har själv en son som är rappare. Han uppträder på halvt underjordiska tillställningar som ungdomarna ordnar själva. Jag bryr mig inte om vilken stil han väljer, så länge han drivs av en konstnärlig ådra. Alla tider har sina strömningar. Det som har bestående värde kanske inte märks först i mängden, utan vaskas fram genom ihärdigheten.

Medierna och ny kommunikationsteknik har öppnat Kuba för konsumtionsmönster som länge tillbakavisats, också inom kulturlivet.

- Personligen uppskattar jag sånt som ökar min frihet, utan att blint ta till mig allt, det gäller att vara vaksam inför locktoner för lättlurade. När det gäller teknik som överför konsumtionssamhällets vanor är det nödvändigt – oundvikligt – att förstå världen som den är. Genom att känna till mångfalden kan man också inse att inte allt som

andra gör är bra för en själv.

Ett typiskt drag hos den så kallade ”västliga kulturen” är dess fanatiska upptagenhet av nyaste teknologin. Jag ser ingen mening med teknologi för sakens skull, och inte heller hämningslös konsumism. Den gör slut på resurserna och lämnar våra barn utan framtid.

Årtionden av blockad och knapphet kan leda till att folk faller i farstun inför det nya. Men det innebär inte att teknologin är behäftad med arvssynd. Den kan också användas för mänsklig utveckling.

På kulturarbetarförbundets kongress i våras talades om problem sådant som behöver ändras.

- USAs aggressionspolitik gjorde oss till en belägrad fästning inneslutna i oss själva, och vi tyngs av överdriven centralisering. Formerna byggdes upp för att passa gångna tider med en offentlig retorik som fjärrmar de nya generationerna. Varje samhälle behöver två saker: att skapa entusiasm och att erbjuda trygghet. Ibland inträffar underverket att båda uppnås samtidigt. För tidigare generationer skapade kampen denna entusiasm, samtidigt som revolutionen bidrog att skapa trygghet, med rättvisa. De nya generationerna lever i en annan verklighet. Den rättvisa som vi kämpade för är idag institutionaliserad. En del tycker det är jobbigt att leva i ett land där det är brist på det mesta. För dem framstår utlandet som en dröm. Och fienden vet att blockaden skadar oss mer än vilken invasion som helst och de har dessutom byggt upp ett omfattande propagandanät genom medierna och internet.

Jag vet att det inte går att förhastiga sig. Med tanke på vilken fiende vi har är varje genomgripande förändring mer riskabel nu än när revolutionen var ung. Men samtidigt behövs kanske förändringar för att gjorda landvinningar inte ska gå till spillo.

Vill du se större politisk och ekonomisk öppning. Är det inte svårare nu efter orkanernas förödande framfart?

- Blockaden har hela tiden placerat Kuba som i centrum för värre orkaner är Gustav och Ike, utan att på minsta sätt förringa deras grymhet. De som försöker strypa oss åsamkar oss mer skada än alla orkaner. Men även i de värst utsatta områdena har folk stått upp och arbetat jättehårt och de som har förlorat allt har kvar förtroendet för sitt land, och för de solidariska principerna. Och då vill jag ännu mindre att Kuba ska backa tillbaka till ett system som främjar själviskhet, onyttan och utsugning, ett system som i dagarna visar allvarliga tecken på misslyckande.

Jag vet att även i ett socialistiskt samhälle kan absurda saker förekomma, men mellan två ofullkomliga system väljer jag det som satsar på mänsklig solidaritet, på jämlika möjligheter för de som föds, oavsett var vaggan står. Det är klart att jag vill att den kubanska socialismen ska utvecklas till mer omfattande deltagande demokrati, men det ser jag mer som fördjupning än som en öppning.

Hur väger du för och emot efter 50 år av revolution?

- Många människor går genom livet utan att finna någon mening, något vettigt sammanhang att leva för. Att vara

troget barn av ett folk som det kubanska är det bästa liv man kan ha. Det har varit ett privilegium för mig och för många i min generation. Revolutionens 50 år har kanske inte varit idealiska men klart tillfredsställande.

översättning Eva Björklund

FÄNGELSEKULTUR AV ANNAT SLAG

I mitten av januari 2008 drog ett omfattande kulturprogram igång i kubanska fängelser. För att stimulera amatörkulturen där reste en rad framstående kulturarbetare runt och deltog i evenemang på fängelser i Guantanamo (symbolisk startpunkt), Granma, Holguin, Las Tunas, Camagüey, Ciego de Avila och Villa Clara i januari, och senare till övriga län. Ett av dragplåstren var Silvio Rodríguez men också andra trubadurer som Vicente Feliu och Amaury Perez deltog och bild-konstnärer som Ernesto Rancaño, filmare som Lester Hamlet och Gamla Havannas enastående Eusebio Leal. Denna form av kulturell verksamhet förekom också innan den ekonomiska krisen, men upphörde med den, för att nu återuppstå med syftet att med kulturen som redskap bidra till fångarnas återanpassning till samhället.

"Jag tror att konst kan förbättra vem som helst" sa Silvio i jeans, svart t-tröja och grön keps ovanför mörka solglasögon. Rodríguez, som gav konserter på detta sätt också under 90-talet, sa att fängelser är till sin natur är "smärtfyllda" platser, men tillade att de är "nödvändiga för mänsklighetens försvar".

Hundratals inerner fyllde upp rader av plaststolar framför fängelsernas utomhusscener. Grupper av inerner bidrog också till konserterna och arbetade med muralmålningar och annan konstnärlig verksamhet.